

KYRKNYCKELN

Församlingsblad för Leksand, Djura och Siljansnäs

Nr 1. 2017

Sommar- nummer

INNEHÅLL

Luther vågade
Karl- Henrik Eriksson,
Kyrkorådets ordf.

Talaren på vallen
Anki Gullback

Frivilliga krafter
Kyrkans största resurs

Med blicken ut
Barn och ungas behov

Dörren på glänt
Konfirmanderna

Konfirmand 1967
50-års jubileum

Teckenspråkig präst

Personalnytt
Fyra firar pension

Program
för Midsommar och
gudstjänstliv juni-augusti

Relationsakuten

I Villa Långbers lokaler.

Koralstugan, Vår Herres Gattu 28,
793 70, Tällberg.

Relationsakuten är till för dig när det
krisar i livet, i din relation, i dig...

Sten Boman, präst 070 - 26 11 635

KAFFEPAUS

på gräsmattan

vid Leksands kyrka

Diakonerna serverar

kl 13.00-15.00

tisdag-torsdag vecka 25-26 :

20-22 juni och 27-29 juni

Välkommen!

KYRKKNYCKELN

Nr 1. 2017

Församlingstidning för
Leksand, Djura och Siljansnäs

Kyrkallén 23, 793 31 LEKSAND
Tfn: 0247-807 00

REDAKTION:

Ingrid del Castillo

John Sund, ansv. utgivare

REDAKTÖR:

Ingrid del Castillo

TRYCK: Strålns Tryckeri, Falun

Upplaga: 8000 ex.

BILDOMSLAG: Församlingsbor
flockas runt bryggan i Lilla
hamnen i Leksand inför
konfirmandernas kyrkbåtsrodd.

Foton där namn inte anges är
tagna av Ingrid del Castillo

Nyheter i korthet

KYRKVAL 2017

I Svenska kyrkan är det val vart fjärde år. Söndagen den 17 september är det dags igen. Då får alla Svenska kyrkans medlemmar som fyllt 16 år välja vilka som ska företräda dem de kommande fyra åren. Direkta val sker till kyrkofullmäktige i pastoratet, till stiftsfullmäktige i stiftet och till kyrkomötet på den nationella nivån.

Är du medlem i Svenska kyrkan och fyllt 16 år senast på valdagen är du röstberättigad. Röstlängden hämtas ur kyrkobokföringen 30 dagar innan valdagen. De grupper som deltar i kyrkovalet kallas för nomineringsgrupper. I Leksand ställer fyra nomineringsgrupper upp i valet till Kyrkofullmäktige. Dessa är POSK, FISK Socialdemokraterna och Centerpartiet. Mer om Kyrkovalet får alla i pastoratet hem i brevlådan i mitten av augusti.

Tillägg i styrdokument

I maj beslöt Kyrkofullmäktige att fastställa följande tillägg i församlingsinstruktionen –pastoratets styrdokument: "Var fjärde ungdom i Leksand har psykisk ohälsa. Det finns en tydlig koppling mellan neuropsykiatriska funktionshinder (NPF) och psykisk ohälsa bland barn och ungdom. Kyrkorådet har med stöd av Västerås stift satsat på att utbilda medarbetare i NPF. Detta implementeras i verksamheten och förtydligas i rekrytering och innehåll i arbetsbeskrivningar så att diakoniuppdraget för särskilt utsatta grupper får större genomslag".

Se även artikel på sidan 5.

Ny plats för Skogskyrkis

Öppna barnverksamheten i Leksand drar som vanligt till skogs så här års. På grund av parkeringssvårigheter vid Barkdalsskogen har verksamheten bytt plats i år. Under veckorna 24-25, måndag till onsdag träffas vi i "Skol-skogen" på Åkerö mellan klockan 9.30 -12.00. Besökare får parkera bilen på Källvägen/Nygårdsvägen i Lisselby. Som vanligt upptäcker vi skogen tillsammans och kyrkisfröknarna bjuder på korv och saft. Ta med mugg och stjärtlapp.

För mer information
ring Lisa Stenberg Knutz:
070-261 60 28

Drop-in dop till hösten

Leksands kyrka, lördag 30 september kl 13-16

Har ditt barns eller ditt eget dop bara inte blivit av?

Välkommen på drop-in dop i höst. Det är ingen föranmälan utan det är bara att komma. Innan dopet förs ett dopsamtal som handlar om dopets innebörd och gudstjänstens olika moment. Det ska vara enkelt att låta döpa sig eller sitt barn. Och framför allt – det är aldrig för sent!

Har du frågor kontakta Joel Ludvigson, präst:
e-post: joel.ludvigson@svenskakyrkan.se
mobil: 070-261 16 34

Följ Kyrknyckeln på facebook!

Luther vågade

Scen ur musikalen *Luthers Ungar* i Djura kyrka med Mikael Demasure som Luther.

Vi är barn av vår tid och precis som Martin Luther kan vi påverka kyrka och samhälle.

Nu har det hänt återigen, våren visar oss naturens kraft, allt sätter fart. De flesta av oss tycker nog att det går en aning för fort. Vi skulle vilja suga på karamellen lite längre, hinna njuta ännu mer.

KRAFTMÄTNING AV ETT annat slag såg vi i media när USAs och Frankri-

kes presidenter mätte sin styrka i ett handslag. Attentatet på Drottninggatan i Stockholm var också det ett exempel på kraftmarkering med avsikten att skrämmas, att göra oss rädda, så rädda att vi slutar leva det liv vi önskar och vill.

DET ÄR 500 år sedan Martin Luther, i protest spikade upp sina 95 teser på kyrkporten i Wittenberg. I Leksands och Djuras församlingar firade vi detta

med barnkörmusikalen *Luthers Ungar*. Martin Luther drevs av sin övertygelse att alla har samma rätt att läsa och förstå Bibeln på sitt eget språk. Och för hjärtats samtal med Gud –bön, behövs ingen prästerlig omväg.

SÄKERT VAR LUTHER rädd många gånger, men han bemästrade sin rädsla och lyckades reformera kyrkan, även om det inte skedde utan kraftmätning och splittring. ”Jag är jag och du är just du, vi som lever nu, vi är barn av vår egen tid” – en strof från musikalen *Luthers Ungar*. Vi är barn av vår egen tid, en tid där vi har möjlighet att genom demokrati och allmänna val påverka våra egna och våra medmänniskors livsvillkor. Så ta tillfället i akt och rösta i kyrkovalet den 17:e september. Var med och påverka vilken kyrka vi skall ha i framtiden!

Med önskan om en schön sommar!

Karl-Henrik Eriksson
Ordförande i Kyrkorådet

Talaren på vallen

Årets talare på kyrkvallen efter midsommardagens gudstjänst i Leksands kyrka heter Anki Gullback, rektor för Leksands folkhögskola.

Anki Gullback

Anki Gullback är leksing och har varit rektor på skolan 10 år men har funnits med i organisationen 29 år. Leksands folkhögskola är kanske mer känd för sina design- och hantverksutbildningar, men skolan har även två allmänna kurser som riktar sig till människor som behöver en nystart i livet eller saknar behörighet till högre utbildning. Studierna skiljer sig från den vanliga gymnasieskolan. Man har samma lärare och man läser två ämnen i taget under tio veckor. ”Det har blivit en spännande mötesplats och det roligaste är att se elever som växer”, säger Anki Gullback. ”För två

år sedan kom det en kille med personlig assistent på en intervju. Han led av social fobi. Under andra året var den här killen med på en resa till Kina med keramikerna och höll ett föredrag på engelska för hundra personer... Det är sådana berättelser som man går i gång på.” förklarar Anki Gullback.

FOLKHÖGSKOLAN HAR ÄVEN en etableringskurs på sex månader för nyanlända med permanent uppehållstillstånd. Eleverna läser svenska och lär sig om det svenska samhället. Kursen finns enbart på folkhögskolor och deltagarna studerar på heltid. ”Det har

varit cirka trettio stycken här nu under våren och det kommer en ny omgång till hösten”, berättar Anki. Även på de allmänna kurserna finns elever med annan bakgrund än svensk. Cirka en fjärdedel kommer från Dalarna och resten från övriga delar av landet och världen. Just på grund av mångfalden tillåts man vara den man är.

”DET ÄR ROLIGT att få visa upp Leksand och jag vet att det blir två elever som blir kvar här”, berättar Anki. Att skolan även utgör en rekryteringsbas för fler kommuninvånare är kanske inte det första man tänker på. Leksand är för många exotiskt och flera elever väljer att återvända för att fira midsommar, även efter att terminen slutat. För Anki Gullback är det svårt att fira midsommar någon annanstans då släkt och vänner gärna vill komma till Leksand. Vad talet på vallen kommer att handla om på midsommardagen vill Anki inte avslöja men temat kan komma att handla om möten mellan människor. ■

Frivilliga krafter

Det finns många i våra församlingar som ger av sin tid och ställer upp i vått och torrt för att hjälpa till på olika sätt. Man gör det för att det skänker tillfredställelse och mening i tillvaron. Att räcka en hjälpende hand handlar om att vara medmänskliga. Det finns många fina exempel i våra församlingar. Några av dessa lyfts fram här.

Diakonikretsen

Diakonikretsen i Leksands församling är 109 år gammal. Från början var dess uppgift att samla in pengar till diakonissornas löner. Idag samlar man in medel till behövande i Leksands församling. Diakonikretsen träffas regelbundet och arbetar på olika sätt med att skaffa vinster till lotterier, eller utför eget handarbete. Allt detta görs inför den årliga adventsförsäljningen som infaller den första advent. Försäljningens intäkter går oavkortat till behövande i Leksands församling. Det är från dessa medel som diakonerna ger när behov uppstår.

Diakonikretsen träffas
onsdagar under hösten.
Man kan hjälpa till på olika sätt
och efter egen förmåga.

Vill du vara med?
ring diakon Janne Rydell
tel: 0247-80747
Se predikoturer för träffar.

Läxhjälp

Under våren har två aktiva pensionärer, Anders Liljas och Gudrun Norman hjälpt barnen i flyktingfamiljerna i Siljansnäs stugby med läxhjälp en eller två gånger i veckan. "Det är roligt och spännande med ivriga och livliga barn. Det är förhoppningsvis värdefullt både från inlärningssynpunkt och genom att träffa fler svenskar. Ibland känns barnen uppvarvade, vilket säkert har med deras dramatiska uppbrott från hem och släkt och deras osäkra situation här att göra", berättar Anders. Både Anders och Gudrun vet inte hur det blir till hösten. En del familjer måste lämna landet eller flytta när de väl fått uppehållstillstånd. "De flesta barnen vi hjälper går i årskurs 1 och 2. De behöver hjälp med läsning och ibland läser

Fr.v: Bala, Gudrun Norman, Radea, Anders Liljas och Rokea firar avslutning.

vi för dem", berättar Gudrun. Idag är det avslutning och barnen bjuds på hembakad rulltårta och läsk innan högläsningen börjar.

Kerstin Törnqvist och vänkretsen

Kerstin Törnqvist i Djura församling är snart 80 år gammal men full av energi. Hennes engagemang i församlingen är stort. Hon är ersättare i församlingsrådet och är kyrkvärd. Tidigare har hon även suttit med i kyrkorådet och sjungit i kyrkokören. Kyrkans vänkrets är en grupp som består av tolv frivilliga som Kerstin är med i. I början av varje termin träffas de för att planera insatser som rör exempelvis insamlingar till Svenska kyrkans internationella arbete. Djura församling sticker ut när det gäller givmildhet och så även under vårens fasteinsamling.

— Vad tror du det beror på?

— Ja, det är många som ger kollekt vid musikgudstjänster. Under fastetiden har vi musikcafé, öppet hus och grötfrukostar och man ger då en frivillig avgift. Vi säljer lotter också och vinsterna är gåvor från församlingen, säger Kerstin.

Kyrkans vänkrets binder också festeris, bakar bröd och ordnar med kaffet. Kerstin är samordnare för kyrkkaffet och ser till att folk skriver upp sig på listan så att det alltid finns någon som ansvarar för detta.

— Vad är din drivkraft?

— Jag tycker om att hjälpa till och göra det man kan göra och trivas tillsammans i bygden. Sedan finns det så mycket elände ute i världen så man vill ju göra det man kan, säger Kerstin. ■

Med blicken ut

Inom ramen för Västerås stifts projekt: Barn och ungas behov, har Djura församling arbetat med barn och unga med NPF (neuropsykiatriska funktionsvariationer) exempelvis ADHD, aspberger, autismspektrum mm. Nu när projektet avslutas kommer Johanna Vinter att utveckla arbetet i pastoratet.

Johanna Vinter, vigs till diakon i juni och utvecklar arbetet med barn och unga med NPF.

Projektet sammanföll med ett tydligt behov av kunskap och arbetsmetoder hos medarbetarna i Djura församling med huvudfrågan: *Hur skapas ett bra bemötande av barn och ungdomar med NPF?* Under projektets gång bildades en föräldragrupp och ett samarbete med kyrkan, grundskolan i Djura skola och Högskolan Dalarna. ”Vi har blivit bättre på att planera och reflektera, säger Johanna Vinter, diakoniassistent i församlingen. Som i alla processer, handlar det väldigt mycket om en själv. Att vara uppriktig, och att sätta ord på egna och andras känslor är viktigt i alla mänskliga möten.

STIFTSPROJEKTET AVSLUTADES i april men arbetet kommer att fortsätta i pastoratet. Johanna Vinter, som diakonvigs i juni, kommer till hösten att ha sin tjänst fördelad dels som diakon i Djura och dels med uppdrag att utveckla arbetet bland barn och unga med psykisk ohälsa i pastoratet.

PSYKISK OHÄLSA HAR ökat i Leksand, enligt LUPP-undersökningen (lokal uppföljning av ungdomspolitik). Det bekräftar många som arbe-

tar med barn och ungdom som Johanna har träffat. Enligt Skolinspektionens rapport om ogiltig frånvaro i grundskolan, finns en överrepresentation av just elever med NPF-diagnos och ofullständig skolgång. Detta i sig kan leda till utanförskap och psykisk ohälsa. Det talar också för att det finns brister i samhället som inte möter målgruppens behov av stöd och anpassning.

”DET HÄR TAR tid och det finns inga enkla lösningar, men vi måste alla arbeta för en förändring och förbättring för den här gruppen barn och unga”, säger Johanna. Många barn och ungdomar som mår dåligt och som har tappat kontinuitet i skolan saknar ofta mål och drömmar och bär på existentiella frågor. Här känner Johanna att kyrkan har en viktig roll att fylla. Visst kan kyrkan utgöra en kravlös mötesplats men det behövs också vuxna som är närvarande och som kan bekräfta barn och unga där de befinner sig. ■

En dörr på glänt

Konfirmander besöker sjukhuskyrkan

Vårens konfirmandläger handlar om existens och stora frågor i livet. Döden är en naturlig del av detta utforskande. Ett besök i sjukhuskyrkan på Falu Lasarett ger inblick i en verklighet som kan drabba vem som helst när som helst.

Bussen släpper av konfirmanderna vid Falufängelse, som numera är ett vandrarhem. Där ska de tillbringa lägerhelgen. Packning stuvas undan och man delas in i grupper. Denna dag är lång och intensiv med många intryck. Fokus under lägret ligger på det existentiella planet. Livet kan inte diskuteras utan att tala om döden. Ungdomarna besöker olika avdelningar på Falu Lasarett. Allt detta bearbetas sedan under resten av lägret. ’

EN GRUPP BESÖKER sjukhuskyrkan. på Falu Lasarett. Kyrkan begränsas inte till ett andaktsrum med altare utan också är möten med människor. På sjukhuset sker detta på avdelningar och i samtalsrum. Två av sjukhusprästerna Fredrik Linder och Inga-Lena Fredriksson ber konfirmandgruppen att vänta en stund för att pejla läget innan de välkomnas in i ett rum nära akutmottagningen. ”Vi vet inte vad som händer från dag till dag”, förklarar Fredrik Linder. Sjukhuskyrkans medarbetare, som består av tre präster och två diakoner, är i ständig krisberedskap. Arbetet är uppdelat på sjukhusets avdelningar. Fredriks område är barnkliniken, neonatalavdelningen och avdelning 23. Det innebär mycket föräldrakontakt. Inga-Lena täcker psykiatri- och hjärtavdelningen. Hon får

Sjukhusprästerna Fredrik Linder och Inga-Lena Fredriksson

kontakt men många som svävar mellan liv och död. ”Vi finns tillgängliga dygnet runt och vi rör oss på avdelningarna. Vårt motto är: vi kommer när någon kallar”, berättar Inga-Lena.

En sann berättelse

Konfirmanderna får ta del av en berättelse om en familj; Daniel, Linda och sonen Kevin. Familjen drabbas av en tragedi med dödlig utgång. Den är på sätt och vis en sann berättelse, eftersom det har hänt många. Historien börjar på morgonen, Linda lämnar Kevin på dagis och Daniel kör till jobbet. När Linda börjat sin arbetsdag får hon ett telefonsamtal... — *Din man har råkat ut för en singelolycka. Han har tagits till Falu lasarett.* Linda uppmanas att komma. Hennes reaktion är

ganska vanlig: ”Är det verkligen så farligt? Kan det vänta? Jag har ett möte...” Under tiden förvarnar en sköterska på lasarettet sjukhuskyrkan.

SJUKHUSDIAKONEN ÄR BLAND de första människorna som möter Linda när hon kommer till sjukhuset. Linda är förvirrad och gråter och diakonen är närvarande i gråten. Rummet som konfirmanderna nu befinner sig i är litet men hemtrevligt. Det är hit de anhöriga kommer först i en sådan situation. Det är ett rum där det finns en tystnad som man kan ta på. Linda får en kopp kaffe. En läkare kommer in och berättar vad som händer med Daniel. Diakonen är ett stöd. ”Vad händer...? Hur kunde det hända?”, säger Linda om och om igen sedan läkaren har gått. Det är ett mantra sjukhuskyrkans personal ofta får höra. Deras uppgift är att finnas till och stötta genom chocken. Som en slags psykisk första hjälpen, uppmuntrar diakonen Linda att ringa anhöriga och viljan att mobilisera tar över chocken för en stund.

Att möta det svåra

I rummet intill ligger Daniels livlösa kropp. Dörren dit in lämnas på glänt. Det är viktigt att låta den anhörige själv öppna och kliva in och möta den

svåra verkligheten. Sorgen är en process som inte låter sig påskyndas. Den är bäst bearbetad i den egna takten, men det är också lika viktigt att den som sörjer kommer vidare i processen och inte fastnar.

ALLA I KONFIRMANDGRUPPEN som vill, får gå in i rummet. Det är mindre och det blir trångt. Den tomma britsen som står i mitten ser ut som en vanlig säng. I hörnet står en liten nätt sekretär. Det är ombonat –nästan som ett litet gästrum. Här vilar en stillhet och de annars så livfulla konfirmanddomarna är märkbart dämpade.

Barns sorg

Kroppen flyttas till patologen och förvaras där fram till begravningen. Här får anhöriga komma och ta farväl. I berättelsen kommer Linda tillsammans med sonen Kevin följande dag. Sjukhuskyrkan träffar dem vid entrén. Patologens anhörigrum liknar mer ett väntrum. En fondvägg med ett lumigt motiv skänker ändå ett visst lugn. I hörnet står ett barnbord med ritmaterial. "Det är inte ovanligt att barn pendlar mellan sorg och lek, säger sjukhusprästen Fredrik Linder, Det är viktigt att berätta för barn som det är.

Att beskriva sakligt hur det ser ut inne i rummet innan man går in där kroppen ligger är ett sätt som fungerar bra", förklarar han vidare.

I BERÄTTELSEN BESKRIVER diakonen för Kevin, medan de vuxna hör på, hur Daniel ligger, hur rummet ser ut, att han har ett litet sår i pannan och om man tar på kroppen så känns den kall. "Det är viktigt att vara ärlig med barn och inte säga att pappa bara sover", säger Fredrik. Precis som tidigare lämnas dörren på glänt. Var och en får närma sig döden på sitt sätt. ■

Tid för reflektion

Veckan innan konfirmation får ungdomarna tid att samla sig och gestalta alla intryck som de fått under året. Mycket ska planeras och diskuteras inför redovisningen. Det ställer krav på en hel del samarbete. Innan brainstorming hinner gruppen som besökte sjukhuskyrkan prata om den dagen.

Alla i gruppen vill vara med när Kyrknyckeln ställer frågor men i själva verket är det tre ungdomar som verkar föra gruppens talan.

— Varför är det viktigt att prata om döden?

— För att det händer oss förr eller senare, säger Amanda.

— Tycker du att det är jobbigt att prata om döden?

— Man kan bli lite skraj eftersom man vet ju inte riktigt vad som händer efteråt.

— Hur var det att följa den här berättelsen?

— Det var en upplevelse men jobbigt, för att man tänkte att man kunde gå igenom det här själv, säger Amanda.

— Gick alla in i rummet där kroppen brukar ligga?

— Jag gick inte in, säger Elin, Jag gick genom det där för några år sedan på ett annat sjukhus och jag tyckte att det blev jobbigt, förklarar hon.

— Alla ni andra som vågade gå in, hur upplevde ni det?

— Det kändes konstigt, svarar Albin

— Har du tänkt på döden tidigare?

— Ja lite...

— Varför då?

— Man är rädd att förlora dom som står en nära, förklarar Albin.

Ingen verkar ha sovit särskilt mycket under den första lägnatten på Falufängelset, trots skoskav och trötta ben. Kanske berodde det på alla intryck eller kanske för att, som Albin och Amanda antyder, att det är tråkigt att sova för att det finns så mycket att göra här i livet.

Konfirmand 1967

För fjärde året firas 50-årigt konfirmandjubileum i Leksands församling. Dagen började med högmässa i kyrkan och fortsatte med festlig lunch efteråt i församlingshemmet. En del jubilarer tog även tillfälle att hedra anhöriga som betytt mycket.

NÅGRA SOM INTE kunde närvara vid denna återträff skrev istället hälsningar som lästes upp vid kaffet. Bland annat skriver Johan Dahl: "Jag minns att vi höll till i Sockenstugan invid Leksands kyrka. Jag var sommarboende i Styrjöbo på den tiden, och seglade nedför backarna med cykeln för att sedan pinna på längs Åkerö, över älvbron och in under Björkalléns skugga, preparerad med en blandning av Apostlagärningarna och Beatles Sgt Pepper i bakhuvudet... Kyrkoherde Eric Bergman var snäll och kanske något myndig eller sträng. Jag minns att jag fick första frågan på förhöret, och att jag till min lättnad kunde svaret. Nu frågar jag mina gamla läskamrater likaledes: vilka är figurerna som står på kyrkans takåsar?" Det blir en stunds tystnad i salen men strax därefter räcker Wiveca Stegeborn upp handen och svarar tvärsäkert: "Det är Petrus och Paulus!", varpå de övriga gamla läskamraterna belönar henne med en varm applåd och skratt. ■

"Jag och en flicka till var de enda som inte bar folkdräkt – två unga flickor utan anknytning till bygden. Men kanske skönt för oss för det var ett klädreglemente utan like angående detaljerna i dräkterna och flickorna fick absolut inte skämma ut sin by genom att inte följa dräktkoden", berättar Marianne Hiljding. (se bild ovan och t.h.) Idag bär Marianne själv en folkdräkt från Bohuslän för att ära hennes mamma som en gång i tiden sytt den som femtonåring.

gravar. Det visade sig inte vara helt lätt att finna gravarna men med en enkel bön riktad mot skyn hittade han fram till slut. "Jag ville att de skulle vara närvarande idag och det tror jag att de var", säger Jan Olov eftertänksamt.

JAN OLOV GIDEVALL (bild längst ned t.v.) bor i Stockholm och ville därför passa på före högmässan att lämna blommor vid mormor och morfars

Säger tack och hej!

Fyra medarbetare i pastoratet ser fram emot pensionering efter många år av trogen tjänst.

BIRGIT ARVIDS diakonvigdes 2006 och började sin tjänst i Leksand 2007. Hon är från början barnmorska och vårdlärare. I tjänsten har äldre frågor legat varmt om hjärtat. Nu ser Birgit fram emot att få ägna sig åt andra områden, exempelvis integration och religionsdialog. Församlingsborna, kollegorna och den goda stämningen vid fikabordet kommer hon att sakna.

— Hur känns det att sluta?

— Det är som att kliva av x2000, säger Birgit, som inte trappat ned utan arbetat heltid fram till pensioneringen. När man har en vningstjänst så upphör inte den. Jag har ju lovat att hjälpa de mest utsatta hela livet, förklarar Birgit vidare.

ANNIKA HASTEGÅRD har arbetat som kyrkisfröken för Leksands församling sedan 1998. Hon har även under många år varit en del av konfirmandteamet. Många ungdomar lärde Annika känna redan på kyrkis medan de var små och har kanske därför även fått axla rollen som konfirmandmamma. Nu ser Annika fram emot ett pensionärsliv med resor, spontana utflykter och trädgårdsarbete.

— Vad kommer du att sakna mest?

— Det är nog det där att få hålla kyrkisbarnen i famnen och kunna följa dem till vuxen ålder. Nu när de själva fått barn kommer de tillbaka, säger Annika.

TOMMY BRÖMS började sommarjobba på Leksands kyrkogård 1971 och blev fast anställd 1978. Både jobbet och arbetskamraterna har han trivts med i alla år.

— Vad har betytt mest för dig i ditt arbete som kyrkvaktmästare?

— Begravningarna har känts meningsfulla och så arbetet ute på kyrkogården har varit fritt... en frihet med eget ansvar, säger Tommy.

— Vad ser du fram emot nu?

— Nu kan man göra vad man vill! säger Tommy, som tänker hälsa på sonen och hans familj i Norge lite oftare.

LARS-GUNNAR LOOK har varit kyrkvaktmästare i Djura församling i 16 år. Han började som semestervikarie 2001. Förrättningar och arbetet ute i kyrkogården har betytt mycket. Och enligt prästen Lotta Eriksson, så är det Lars Gunnars förtjänst att så många utomsöcknes valt att viga sig i Djura Kyrka.

— Vad kommer du att sakna mest?

— Det är väl det här med att träffa folk... Varje dag under sommaren händer det att någon letar efter en grav eller att man visar kyrkan.

— Vad kommer du att hitta på nu?

— Jag kommer nog att hålla på med veteranbilar... gå ut med hunden och motionera, säger Lars Gunnar, som även kommer att rycka in i sommar som kyrkvaktmästare.

Teckenspråkig präst

Från och med i höst kommer Barbro Lilja Brattgård att finnas som teckenspråkig präst i Västerås stift. Hon blir anställd i Leksands pastorat – men kommer att vara tillgänglig för hela stiftet.

”Det finns redan i dag en bra verksamhet bland döva i stiftet, men i höst ska den utökas och fördjupas. Vi kommer bland annat att erbjuda flera gudstjänster på söndagar, framför allt i Leksand, där jag ska lägga hälften av min arbetstid”, säger Barbro.

TIDIGARE HAR DÖVA haft tillgång till kyrkliga handlingar och övriga gudstjänster oftast tolkade till teckenspråk. Men från och med i höst kommer Barbro att erbjuda kyrkliga handlingar på teckenspråk. ”För mig är det en självklarhet att döva ska få de kyrkliga handlingarna så som dop, konfirmation, vigsel, begravning och bikt på sitt eget språk. Det är starka upplevelser och vi måste få vara delaktiga i dessa viktiga ögonblick i livet med vår egen kultur och språk.

Barbro Lilja Brattgård

Döva är inget undantag. Här måste vi som kyrka vara tydliga och inte svika en språkgrupp”, säger Barbro.

VÄSTERÅS STIFT HAR redan idag samlingsplatser för döva, bland annat i Leksand, Mora, Köping och Västerås. Det kommer att fortsätta, men nu med större möjligheter eftersom det kommer att finnas en teckenspråkig präst knuten till verksamheten. ”Jag kommer att lyssna mycket till dövas egna önskemål och tankar runt kyrkans liv och jag vill att döva själva ska vara aktiva och ta ansvar för verksamheten. Det är viktigt att döva är subjekt i sin egen kyrka och inte objekt för kyrkans omsorg”, säger Barbro.

ÅSA GRÖNBERG, STIFTSKONSULENT för teckenspråkigt arbete i Västerås stift har under många år arbetat för att Västerås stift ska få en teckenspråkig präst. ”Den här satsningen är ett projekt som ska pågå under två år. Sen hoppas vi att det kommer att bli en fast tjänst och en permanent del av verksamheten i stiftet”, säger Åsa. ■

Text: Ann Löfqvist

Bild: Mats Bergsten

Masterclasskurs med Stockholm Chamber Brass Academy

Urban Agnas – Trumpet, Tom Poulson – Trumpet, Annmia Larsson – French Horn, Jonas Bylund – Trombon, Sami Al Fakir – Tuba
Foto: Mikki Anagrus

Stockholm Chamber Brass Academy kommer till Leksand med deltagare från hela världen. Veckan bjuder allmänheten på lunchkonserter i Musikskolans lokaler samt en inledande och avslutande konsert i Leksands kyrka.

Stockholm Chamber Brass är en av världens ledande mässingsensembler. Nu för andra året kommer de till Lek-

sand för att arrangera en masterclasskurs med deltagare från hela världen.

KURSEN ÄGER RUM Den 30 juli till den 5 augusti och precis som förra året, är det en väldigt internationell skara studenter och professionella musiker som kommer till Leksand. Här får deltagarna tid och rum att finslipa sitt spel och utveckla en stark vision för sin ensemble. ”Vi kommer att arbeta intensivt med individuella lektioner och kammarmusik”, berättar

Urban Agnas, som är en av lärarna och medlem i Stockholm Chamber Brass.

MASTERCLASSKURSEN INLEDS MED en konsert i Leksands kyrka den 30 juli. Varje dag under veckan kommer offentliga lunchkonserter att hållas i Leksands Musikskola. Kursen avslutas med en konsert i Leksands Kyrka den 5 augusti med alla deltagande ensembler och Stockholm Chamber Brass. ■

Midsommar i våra kyrkor

LEKSANDS KYRKA

MIDSOMMARAFTON

Fredag, 23 juni kl. 21.30
Midsommarkonsert:

Midsommar i folkton

Jorun Olsson, klarinett & sång

Jon Holmén, fiol & sång

Adrian Jones, altfiol, mandola & sång

MIDSOMMARDAGEN

Lördag 24 juni kl. 11.00

Midsommargudstjänst.

Kyrkbåtar anländer c.a. kl. 10.00, sockenspelmän och Leksands kyrkokör. Kyrkoherde John Sund predikar. Efter gudstjänsten tal på kyrkvallen av Anki Gullback, rektor för Leksands folkhögskola.

KYRKAN PÅ TÄLLBERG

MIDSOMMARDAGEN

Lördag 24 juni
kl. 15.00 Friluftsgudstjänst
på Holens tun i Tällberg.

kl. 23.30

Mässa på den heliga ängen

Med Sten Boman

SILJANSNÄS KYRKA

MIDSOMMARDAGEN

Lördag 24 juni kl. 11.00

Midsommargudstjänst

Med Fredrik Lautmann,
Maria Cervin, spelmän mfl.

DJURA KYRKA

MIDSOMMARAFTON

Fredag, 23 juni kl. 21.00
Midsommarmusik:

Music flows in you

Med Jan Sjöneby.

Piano, sång och trumpet.

MIDSOMMARDAGEN

Lördag 24 juni kl. 11.00

Midsommargudstjänst

Med Lotta Eriksson, kyrkokör
Ulf Skagerstam

Musikcafé Siljansnäs Prästgård

Datum: 12/7, 19/7, 26/7 och 2/8

Tider kl. 15.00 - 17.00

Välkommen in och njut av den fina miljön, god fika och underhållning.

Pilgrimsvandra!

En-dagsvandring
Lördag 9 september.

Från Svarttjärn till Olsnäs.
Lunch ingår. Kostnad: 50 kr

Information & anmälan:

Karin Byström: 070-5139679

karinbystrom@spray.se

Barn dag ONSDAG 5 JULI KL 12-16

Vid Kyrkvallen, Leksands kyrka

Möt kyrkmössen Petrus och Petra, åk karusell och ät popcorn!
Ponnyridning, korvgrillning, tipspromenad med mera.

KYRKAN BJUDER PÅ EN DAG FÖR HELA FAMILJEN!

Med lust och fågling stor

LEKSANDS KYRKA
FREDAG 30 JUNI KL. 20.00

Kvinnors musik i sommartid

Brudmusik och vaggvisor, folklig koral och vallvisor. Musik utvald och gestaltad av kören YMNA och i arrangemang av dirigenten JOHANNA THÜR. I konserten medverkar även folkmusikern MIA MARIN.

Leksands kyrka -en sevärhetskyrka

Äldsta delarna är från 1200-talet. Efter en brand 1709 byggdes kyrkan om och fick den berömda lökkupolen.

Öppet: kl. 10.00 - 17.30

Guide i kyrkan: 20/6-6/8

Kaffepaus med diakoner
v. 24-25, tis-tors kl. 13-15

Mässa torsdagar kl. 18.15

Musik mitt på dagen
torsdagar i juli kl. 12.00

Pastorsexpedition Tfn: 0247-807 00

Vägkyrkan i Siljansnäs

- Ett treskeppigt långhus från 1875. Lättillgänglig för resande. Beläget vid Björkbergets sydsluttning med utsikt över Siljan.

Enklare servering under
perioden: 13-31 juli
kl. 11.00-15.00.

Övriga öppettider:
kl. 8.00 - 16.00

Gudstjänstliv juli-augusti

► Se föregående sida för midsommarprogram

LEKSANDS KYRKA

JUNI

KAFFEPAUS vid kyrkan med diakoner: 27-29/6, kl. 13.00-15.00

söndag	25/6	18.00	Kvällsmässa
fredag	30/6	20.00	Konsert: Med lust och fågring stor, kören Ymna

JULI

Torsdagar: Musik mitt på dagen kl. 12.00 • Mässa i enkelhet kl. 18.15

söndag	2/7	11.00	Högmässa
onsdag	5/7	12-16	Barndag vid kyrkvallen
söndag	9/7	11.00	Högmässa
onsdag	12/7	18.30	Kyrkogårdsvandring. Samling vid klockstapeln
		20.00	Musik i sommarkväll: Bach Unlimited
söndag	16/7	11.00	Gudstjänst
		19.00	I Himmelrik, Entré 200 kr. Arr: Himlaspelet
onsdag	19/7	20.00	Musik i sommarkväll: Mellan himmel och jord
torsdag	20/7	13.00	Himlaspelet på Via Sacra
söndag	23/7	11.00	Högmässa
onsdag	26/7	20.00	Musik i sommarkväll: I de ljusa kvällarnas land
söndag	30/7	11.00	Högmässa
		15.00	Fäbodgudstjänst i Skallskog
		19.30	Öppningskonsert, Stockholm Chamber Brass

AUGUSTI

Torsdagar: Mässa i enkelhet kl. 18.15

lördag	5/8	19.00	Avslutningskonsert, Stockholm Chamber Brass
söndag	6/8	11.00	Högmässa
		15.00	Fäbodgudstjänst i Lissbjörken och i Skeberg
söndag	13/8	11.00	Högmässa
onsdag	16/8	19.00	Hela kyrkan Sjunger, Ingemar Ihlis, John Sund mfl.
söndag	20/8	11.00	Högmässa
söndag	27/8	11.00	Gudstjänst

KYRKAN PÅ TÄLLBERG

Andaktslokal, juni-augusti: Laknäs Tegelbruk.

JULI

lördag	1/7	17.00	Lördagsbön
lördag	8/7	17.00	Mässa
lördag	15/7	17.00	Lördagsbön
lördag	22/7	17.00	Sinnesbön
lördag	29/7	17.00	Lördagsbön

Altaret i Laknäs tegelbruk

DJURA KYRKA

JULI

söndag	2/7	11.00	Söndagsmässa
lördag	8/7	19.00	Musik i sommarkväll: Clarinette á la carte
söndag	9/7	16.00	Friluftsgudstjänst i Gråda
söndag	16/7	11.00	Söndagsmässa
lördag	22/7	19.00	Musik i sommarkväll: Mirakel
söndag	23/7	16.00	Friluftsgudstjänst i Forsbodarna.
söndag	30/7	11.00	Söndagsmässa

AUGUSTI

lördag	5/8	19.00	Musik i sommarkväll: Salongsensemblen
söndag	6/8	16.00	Friluftsgudstjänst vid Hembygdsgårdarna
söndag	13/8	11.00	Söndagsmässa
lördag	19/8	19.00	Musik i sommarkväll: Sacra Obstinata
söndag	20/8	16.00	Friluftsgudstjänst vid Hedby bystuga
söndag	27/8	11.00	Söndagsmässa

SILJANSNÄS KYRKA

Onsdagar: Veckomässa kl 9.00

JULI

söndag	2/7	16.00	Söndagsmässa
söndag	9/7	11.00	Friluftsgudstjänst, Olsnäsgården
Lördag	15/7	19.00	Musik i Sommarkväll: Orgelkonsert
söndag	16/7	11.00	Friluftsgudstjänst i Lundbjörkens fäb.
söndag	23/7	11.00	Söndagsmässa
lördag	29/7	19.00	Musik i sommarkväll: Gyldfeldt Quartett
söndag	30/7	11.00	Ekum. friluftsgudstjänst i prästgårdens trädgård

AUGUSTI

söndag	6/8	11.00	Söndagsmässa
lördag	12/8	19.00	Musik i sommarkväll: Sopransång & Piano
söndag	13/8	16.00	Friluftsgudstjänst vid båthusen
söndag	20/8	11.00	Söndagsmässa
söndag	27/8	16.00	Friluftsgudstjänst i prästgårdens trädgård

Djura

Sockenstugan	0241-304 80
Fax:	0241-305 23
telefon- och expeditionstid:	onsdag kl. 10-12

Präst Lotta Eriksson	070-2611632
Kantor Ulf Skagerstam	070-2611096
Diakon Johanna Vinter	070-2611637
Kyrkvaktmästare Nisse Wiklund	0730-278 744

Siljansnäs

Prästgården	0247-80 770
Fax:	0247-225 53
telefon- och expeditionstid:	onsdag kl. 11-12

Präst Per Rönnegård	070-2611633
Diakon Marianne Kronberg	80 774
Fritidsledare Mikael Demasure	073-2616950
Kantor Liselotte Ambjörn	80 772
Husmor Eva Hurtig	80 773
Kyrkvaktmästare Håkan Stolt	80 775
Kyrkvaktmästare Jocke Bäck	80 775

Leksand

Kyrkoherde John Sund	070-2611631
Präst Sten Boman	070-2611635
Präst Joel Ludvigsson	070-2611634

PASTORSEXPEDITIONEN

0247 - 80 700

Kyrkallén 23, 793 31 LEKSAND	
Fax:	0247-80 790

Öppet måndag-fredag under kontorstid
Präst på expeditionen tisdag och onsdag kl. 10-12

e-post: leksands.pastorat@svenskakyrkan.se

Kyrkobokföring Lena Arons Dahler	80 700
Kyrkokamrer Roger Arvids	80 710
Ekonomi/Lönass. Marie Wohlin	80 711
Informationssekreterare Ingrid del Castillo	80 703

S:T PERSGÅRDEN

0247 - 80 740

Fax:	0247-80 791
Husmor Jessica Ehrenberg	80 740
Diakon Janne Rydell	80 747
Diakon Sofia Lirkas	070-9208430
Fritidsledare Mikael Demasure	073-2616950
Fritidsledare Lisa Stenberg Knutz	80 743
Barnledare Anette Hasselberg	80 743
Organist Mikael Boström Eric'	80 760
Kantor Fumiko Okino	80 761

KYRKAN PÅ TÄLLBERG

070 - 26 11 635

Adress: Vår Herres Gattu 28, 79370, Tällberg.
telefonstid: onsdag kl. 10-12.

Andaktslokal: Laknäs tegelbruk, Juni- Augusti

Relationsakuten	070 - 26 11 635
-----------------	-----------------

KYRKOGRÅDSEXPEDITION

0247 - 80 720

telefon- och expeditionstid:	måndag-torsdag kl. 10-12
Kyrkogårdschef, Åsa Hanses	070-222 29 19

Svenska kyrkan

LEKSAND DJURA SILJANSNÄS

www.svenskakyrkan.se/leksandspastorat